

U V O D

Evo nas s novim izvješćem o stanju stočarstva. Ovo je značajno drugačije nego prethodna jer nam je namjera bila prikazati naše stanje i usporediti se sa slavonskim županijama i Hrvatskom u cijelosti. K tome, namjera nam je izvijestiti Vas o onim aktivnostima koji pobuđuju interes šire zajednice. Stoga smo ovaj puta odabrali dvije nove teme vezane uz opće stanje zdravlja životinja i ljudi i vezane uz postizanje EU standarda.

Iskoristit ćemo ovaj uvod i za neka zaključna razmišljanja. Naime kako su resursi biljne proizvodnje presudan preduvjet proizvodnje dovoljnih količina animalnih proizvoda: mesa, mlijeka i jaja za ishranu stanovništva, zbog čega županija u svom razvojnom dijelu ukupnog agrara posebno mjesto ustupa razvoju stočarske proizvodnje, možemo ustvrditi da imamo najvažniji preduvjet za razvoj stočarstva. Na druge preduvjete možemo utjecati. To i činimo. Tražimo načina povećanja i poboljšanja stočnoga fonda, pomažemo modernizaciju proizvodni kapaciteta i postizanje prihvaćenih standarda.

Možemo i ponoviti da je stočarska proizvodnja onaj dio poljoprivrede koji, barem na području Vukovarsko-srijemske županije, ima najjače potencijale. Usprkos potrebama za investiranjem najprije u znanje i vještine, a potom u izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju, opremanje, pa i samu legalizaciju stočarskih objekata, stočarska proizvodnja može najbrže i najuspješnije iskoristiti dosada slabije korištene prirodne potencijale i može puno lakše realizirati svoju proizvodnju na tržištu.

Opća konstatacija o stanju stočarstva na prostoru Vukovarsko-srijemske županije je:

- povećava se broj i kvaliteta grla po pojedinačnom poljoprivrednom gospodarstvu, a taj trend posebno je izražen u mliječnom govedarstvu,
- učestala su velika kolebanja cijena stočarskih proizvoda i stočne hrane
- velik broj stočara nema potrebna znanja kako o suvremenoj proizvodnji, tako i o tržištu, a poglavito o sve zahtjevnijim uvjetima potrošača i okolišnim mjerama koje im se nameću.
- u prošloj 2010. i ovoj 2011. godini na stočarsku proizvodnju vrlo značajno su utjecale elementarne nepogode.

Kao ni zadnje, ni ovo izvješće ne razmatra ostali dio gospodarstva povezan sa primarnom stočarskom proizvodnjom, no kako nam je znano svima da uspješnost stočarske proizvodnje ovisi i o uspješnoj organiziranosti primarnih proizvođača (udruge, kooperative, zadruge, konzorciji) o mogućnosti finalizacije (klaonice i prerade mesnih i drugih proizvoda), o međusektorskoj povezanosti (proizvodnja-trgovački lanci-turizam ili proizvodnja-znanost, klasteri), nije nam namjera s ovim izvješćem okončati svoj dio posla. Naprotiv, namjera nam je pozvati predstavnike svih gore spomenute grana gospodarstva ponuditi im i zatražiti partnerstvo, jer je pred nama i velik i odgovoran posao koji je do sada ipak samo ponegdje dobro odrađen.

Vjerujemo da će biti bolje. Zato odmah i ističem što kao županija činimo:

- pomažemo obnovu osnovnoga stada
- pomažemo legalizaciju i uspješno kandidiranje na međunarodne fondove
- tražimo rješenja za problem nedostatka stočne hrane koji je nastao kao posljedica elementarne nepogode
- pomažemo unaprjeđenje zdravlja životinja i sigurnost javnoga zdravlja
- pomažemo organiziranje poljoprivrednih proizvođača i odazivamo se na njihove prijedloge i inicijative
- povezujemo proizvođače sa stručnjacima i znanstvenicima.

Podatci koji su dani u nastavku prikupljeni su od HPA, voditeljice projekta APCP u našoj županiji i veterinarske inspekcije u Vinkovcima, pa im svima fala.

GOVEDARSTVO

Govedarska proizvodnja najznačajnija je grana stočarstva i jedna je od najvažnijih grana ukupne poljoprivredne proizvodnje kako u RH, tako i u 5 slavonskih županija. Osim što se u sustavu govedarske proizvodnje osiguravaju značajni proizvodi (mlijeko i meso) njezina je važnost posebice naglašena zbog komplementarnosti s ratarskom proizvodnjom. Uz to što su goveda veliki potrošači ratarskih proizvoda oni u značajnoj mjeri doprinose prirodnom povećanju plodnosti tla.

BROJ KRAVA I BROJ UZGAJATELJA PREMA TIPU KONTROLE I PO PASMINAMA GOVEDA I ODNOS PREMA UKUPNOM BROJU U RH

ŽUPANIJA		Virovitičko-podravska		Požeško-slavonska		Brodsko-posavska		Osječko-baranjska		Vukovarsko-srijemska		UKUPNO RH		UKUPNO ove županije	
Re br	PASMINA	broj uzgaj. (udio%)	broj krava (udio%)	broj uzgaj. (udio%)	broj krava (udio%)	broj uzgaj. (udio%)	broj krava (udio%)	broj uzgaj. (udio%)	broj krava (udio%)	broj uzgaj. (udio%)	broj krava (udio%)	broj uzgaj.	broj krava	broj uzgaj. (udio%)	broj krava (udio%)
1.	Simentalska	1.093 (3,3)	4.866 (3,5)	1.066 (3,2)	4.827 (3,5)	1.289 (3,8)	6.018 (4,4)	1.733 (5,2)	8.574 (6,2)	1.631 (4,9)	8.213 (5,9)	33.583	138.061	6.812 20 %	32.498 24 %
2.	Holstein	118 (2,6)	1.381 (2,5)	102 (2,2)	976 (1,8)	156 (3,4)	1.512 (2,7)	587 (12,7)	16.478 (30)	526 (11,4)	8.240 (15)	4.606	54.985	1.489 32 %	28.587 52 %
3.	Smeđa	1	10	1	12	2	25	39	303	8	170	1.594	5.727	51 3 %	520 9 %
4.	Crv. šved. gov.	-	-	-	-	1	7	1	175	2	81	5	271	4 80 %	263 97 %
UKUPNO MLIJEČNE PASMINE		1.212	6.257	1.169	5.815	1.448	7.562	2.360	25.530	2.167	16.704	39.788	199.044	8.356 21%	61.868 31%
5.	Charolais	-	-	1	25	2	48	7	312	-	-	38	871	10 26 %	385 44 %
6.	Hereford	2	67	2	76	-	-	2	473	-	-	15	750	6 40 %	616 82 %
7.	Angus	3	64	4	139	2	76	1	102	2	17	31	712	12 39 %	398 56 %
8.	Limousin	-	-	-	-	-	-	1	19	-	-	4	132	1 5 %	19 14%
9.	Blonde D`Aq	-	-	1	37	-	-	-	-	-	-	1	37	1 100	37 100
10	Slav.srijem Podolac	-	-	1	1	8	47	1	5	1	5	17	143	11 65%	58 (41%)
11	Križanci	1	83	15	50	5	90	9	29	6	16	1484	6701	36 2,4%	268 (4 %)
UKUPNO SVE PASMINE i udio u RH (%)		1.218 (3 %)	6.471 (3 %)	1.193 (3%)	6.143 (3 %)	1.465 (4 %)	7.823 (4 %)	2.381 (6 %)	26.470 (13%)	2.176 (5 %)	16.742 (8 %)	41.378 *+212= 41.590	208.390 *+946= 209.336	8.433 20 %	63.649 31 %

*+xx = broj uzgajatelja i krava koje nisu zastupljene u ovim županijama, ali su sadržane u ukupnom broju uzgajatelja i broju krava u RH

Iz gornje tablice vidljivo je da, kada promatramo udio mliječnih krava ovih županija u ukupnom broju u RH vidimo da 21% uzgajatelja od ukupnog broja uzgajatelja, drži 31 % krava od ukupnog broju mliječnih krava u RH, (20% uzgajatelja koji drže 24 % krava simentalke pasmine, odnosno 32 % uzgajatelja drži čak 52 % mliječnih krava holsteina).

Što se tiče mesnatih pasmina, broj grla je zanemariv i udio je samo 4 % uzgajatelja sa 17 % grla od ukupnog broja grla ovih pasmina u RH, (najzastupljeniji je hereford sa 82 % od ukupnog broja grla u RH, zatim angus sa 56 %, charolais sa 44 %).

Od zaštićenih pasmina zastupljeno je jedino Slavonsko srijemski podolac sa 41 % grla od ukupnog broja istih u RH,

Pasmina blonde uzgaja se samo u Požeško slavonskoj županiji (37 krava).

U Republici Hrvatskoj s obzirom na pasminu mliječnih krava, najzastupljenija je simentalna pasmina sa 66 %, zatim holstein sa 26 %, itd., a sličan redoslijed je i u pet slavonskih županija.

U Republici Hrvatskoj s obzirom na pasminu mesnatih krava, najzastupljenija je charolais pasmina sa 23 %, zatim hereford sa 19 %, angus sa 18 %, crveno švedsko govedo sa 7 %.

UDIO KRAVA PREMA TIPU KORIŠTENJA PO ŽUPANIJAMA I ODNOS PREMA UKUPNOM BROJU U RH

Red Broj	Županija	Mliječne i kombinirane				Mesne	Izvorne	Križanci	Sve ukupno krave i udio u RH
		Kontrola mliječnosti	Postotak pod kontrolom mliječnosti	Izvan kontrole mliječnosti	Ukupno krava				
1.	Brodsko - posavska	4.350	57,52 %	3.212	7.562	124	47	90	7.823 udio 4 %
2.	Osječko - baranjska	19.448	76,18 %	6.082	25.530	906	5	29	26.470 udio 13 %
3.	Požeško – slavonska	3.366	57,88 %	2.449	5.815	277	1	50	6.143 udio 3 %
4.	Virovitičko – podravska	3.418	54,63 %	2.839	6.257	131	0	83	6.471 udio 3 %
5.	Vukovarsko - srijemska	11.659	69,80 %	5.045	16.704	17	5	16	16.742 udio 8 %
UKUPNO OVE ŽUPANIJE i udio u RH %		42.241 udio 40 %	udio od svih mliječni krava na slavonskim županijama 68 %	19.627 udio 21 %	61.868 udio 31%	1.455 udio 56 %	58 udio 59 %	268 udio 40 %	+ =63.649 udio 30 %
UKUPNO RH		106.585	53,55 %	92.459	199.044	2.609	982	6.701	209.336

Iz gornje tablice iščitavamo da se pet slavonskih županija uzgaja 30 % krava od ukupnog broja krava u RH i da je prema tipu korištenja pod kontrolom mliječnosti u spomenutim županijama 40 % krava u odnosu na broj kontroliranih mliječnih pasmina krava u RH, ali je to ujedno prosječno 68 % kontroliranih krava od ukupnog broja mliječnih krava na županijama (napomena:u Osječko-baranjskoj županiji je kontrolirano čak 76 % mliječnih krava), dok je postotak kontroliranih krava mliječnih pasmina u RH samo 53 % od ukupnog broja mliječnih krava u RH.

STRUKTURA ISPORUČITELJA I ISPORUČENE KOLIČINE KRAVLJEG MLIJEKA U 2010. GODINI

redni broj	ŽUPANIJA	< 50.000 kg		> 50.000 kg		UKUPNO isporučeno mlijeka (kg)	Udio u RH %
		Broj isporučitelja	Isporučene količine	Broj isporučitelja	Isporučene količine		
1.	Brodsko -posavska	610	7.612.772	132	13.956.711	21.569.483	3,5 %
2.	Osječko -baranjska	1.081	16.345.575	286	118.765.149	135.110.724	21,6 %
3.	Požeško –slavonska	525	6.708.229	87	11.217.037	17.925.266	2,9 %
4.	Virovitičko –podravska	688	8.627.513	109	14.249.940	22.877.453	3,7 %
5.	Vukovarsko - srijemska	1.095	18.786.486	227	35.773.943	54.560.429	8,7 %
UKUPNO OVE ŽUPANIJE		3.999	58.080.575	841	193.962.780	252.043.355	ukupno udio = 40,4 %
Udio ovih županija u ukupnom broju isporučitelja i količina mlijeka u RH %		udio = 23 %	udio = 26 %	udio = 33 %	udio = 49 %	udio = 40,4 %	
UKUPNO RH		17.358	225.744.802	2.579	398.127.867	623.872.669	100 %

Iz gornje tablice vidljivo je da je u ovim županijama isporučeno 40 % (252.043.355 kg) mlijeka u odnosu na ukupne zaprimljene količine mlijeka u RH u 2010. godini (623.872.669 kg).

Kada promatramo isporučitelje u ovim županijama, onda je primjetno da je od svih, samo 17 % isporučitelja sa više od 50.000 kg mlijeka godišnje, ali je to ujedno 33 % od ukupnog broja takvih isporučitelja u RH.

Zaprimljene količine mlijeka od velikih isporučitelja u ovim županijama su čak 77 % od ukupno zaprimljenih količina mlijeka, što je kada promatramo RH, zapravo polovina od ukupno zaprimljenih količina mlijeka od velikih isporučitelja.

BROJ MLIJEČNIH KRAVA POD UZGOJNO SELEKCIJSKIM OBUHVATOM U RH

godina	2006	2007	2008	2009	2010	promjena 2010/09.	Promjena 2010/2006.
broj grla u RH	241.084	234.671	226.000	224.719	209.336	-15.383 (-7 %)	-31.748 (-13 %)

Iz gornje tablice vidljivo je da se broj krava u RH u promatranom razdoblju 2006.-2010. kontinuirano smanjivao (ukupno za – 31.748 grla odnosno za – 13 %), a iz slijedećih tablica vidjet ćemo u kakvom je to odnosu na isporučene količina mlijeka i broj isporučitelja.

ISPORUČENE KOLIČINE KRAVLJEG MLIJEKA 2006. - 2010.

redni broj	ŽUPANIJA	ISPORUČENE KOLIČINE MLIJEKA (kg)					Razlika kg 2006.-2010.
		2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	
1.	Brodsko —posavska	26.822.888	28.124.395	26.480.894	25.559.724	21.569.483	- 5.253.405
2.	Osječko —baranjska	94.651.843	105.655.476	114.881.086	140.779.630	135.110.724	+ 40.458.881
3.	Požeško —slavonska	17.316.870	19.033.727	18.974.559	19.329.884	17.925.266	+ 608.396
4.	Virovitičko —podravska	21.440.238	23.152.376	24.403.720	25.208.149	22.877.453	+ 1.437.215
5.	Vukovarsko — srijemska	47.528.049	55.583.960	57.105.126	59.839.328	54.560.429	+ 7.032.380
UKUPNO SLAVONSKE ŽUPANIJE Udio ovih županija u RH		207.759.888 udio=32%	231.549.934 udio=34%	241.845.385 udio=37%	270.716.715 udio=40%	252.043.355 udio=40%	Ukupno razlika kg 2006.-2010. +44.283.467 = +21%
UKUPNO RH Razlika u odnosu na prethodnu godinu i postotak razlike		650.503.424	673.466.516 +22.963.092 +3,5%	657.777.094— 15.689.422 -2,3 %	675.289.053 +17.511.959 +2,7%	623.872.669 -51.416.384 -7,6%	Ukupno razlika kg u RH 2006.-2010. - 26.630.755 = -4%

U gornjoj tablici vidljivo je da se u slavonskim županijama u razdoblju od 2006. do 2009. godine povećavala isporučena količina kravljeg mlijeka ukupno za +62.956.827 kg tj za + 30%, ali i to da se smanjila u 2010. godini za - 18.673.360 kg odnosno za -7%.

U RH, u promatranom razdoblju, došlo je do oscilacija u isporukama mlijeka, tako da je u 2010. ipak ukupno gledajući, količina isporučenog mlijeka u RH manja za 4% u odnosu na količine iz 2006. godine.

Dakle, u promatranom razdoblju 2006. - 2010., smanjivao se broj krava u RH za -13%, kao i ukupno isporučene količine mlijeka koje su se smanjile za 4%, ali u slavonskim županijama proizvodnja mlijeka je ipak povećana za +21% i udio isporučenog mlijeka ovih županija u odnosu na ukupne količine mlijeka u RH stalno se povećavao tako da je od udjela od 32% u 2006. stalno rastao do udjela od 40% u 2009. i 2010. godini.

BROJ ISPORUČITELJA KRAVLJEG MLIJEKA 2006. – 2010.

redni broj	ŽUPANIJA	BROJ ISPORUČITELJA MLIJEKA					Razlika 2006.-2010.
		2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	
1.	Brodsko -posavska	1.704	1.387	1.137	954	742	- 962 (- 56 %)
2.	Osječko -baranjska	2.244	1.933	1.675	1.511	1.367	- 877 (- 39 %)
3.	Požeško —slavonska	1.242	1.032	880	759	612	- 630 (- 51 %)
4.	Virovitičko —podravska	1.414	1.196	1.072	929	797	- 617 (- 44 %)
5.	Vukovarsko - srijemska	1.789	1.587	1.442	1.332	1.322	- 467 (- 26 %)
UKUPNO ŽUPANIJE Udio u broju isporučitelja u RH %		8.393 udio=22 %	7.135 udio=22 %	6.206 udio=22,6 %	5.485 udio=23 %	4.840 udio=24 %	Ukupno smanjenje za - 3.553 ili za (-42 %)
UKUPNO RH		38.145	31.959	27.449	23.690	19.937	- 18.208 ili za (- 48 %)

Iz gornje tablice vidljivo je stalno smanjenje broja isporučitelja, kako u slavonskim županijama (za pojedinačno od 26% u VSŽ do 56 % u BPŽ, što čini prosječno smanjenje od 42 %), tako i na prostoru cijele RH gdje je smanjenje broja isporučitelja za 48%.

SVINJOGOJSTVO

Svinjogojstvo je grana stočarstva s najvećom prigodom za razvoj u slavonskim županijama, ali zbog učestalih problema s tržištem kako stočne hrane, tako i utovljenih svinja, te zbog drugih, koliko objektivnih toliko i subjektivnih razloga, ta prigoda je slabo korištena. Opći trendovi pokazuju da samo veliki ili veliki broj malih proizvođača koji su uspješno organizirani gospodare tržištem.

BROJ KRMAČA POD KONTROLOM PROIZVODNOSTI U RH U 2007, 2008. I 2009. GODINI I PROMJENE 2010./2009.

godina	broj krmača pod kontrolom - RH			ostale krmače	sveukupno
	velike farme	OPG	ukupno		
2007.	23.647	3.164	26.807	148.249	175.000
2008.	18.814	3.150	21.964	116.036	138.000
2009.	22.608	3.710	26.318	106.311	132.600
2010.	23.068	3.605	26.673	109.327	136.000
promjene 2010./09.	+460	-105	+355	+3.016	3.400

BROJ KRMAČA POD KONTROLOM PROIZVODNOSTI PO PASMINAMA U RH I U SLAVONSKIM ŽUPANIJAMA
(i udio slavonskih županija u ukupnom broju krmača pod kontrolom proizvodnosti u RH)

red. broj	pasmina	velike farme	obiteljska gospodarstva	ukupno RH	ukupno slavonske županije	udio slavonskih županija u RH u %
1.	veliki jorkšir	960	366	1.326	476	36 %
2.	švedski landras	830	501	1.331	381	27 %
3.	njemački landras	219	975	1.194	230	19 %
4.	durok	0	28	28	6	21 %
5.	hypor	11	10	21	15	71 %
6.	pietren	29	73	102	31	30 %
7.	topigs	7.845	135	7.980	6.925	87 %
8.	turopoljska	0	127	127	2	1,5 %
9.	saghers	116	0	116	-	-
10.	crna slavonska pasmina svinja	0	856	856	736	86 %
11.	PIC	9.152	20	9.172	7.445	81 %
12.	križanci	3.906	514	4.420	523	12 %
ukupno krmača pod kontrolom proizvodnosti po pasminama		23.068	3.605	26.673	16.770	63 %

BROJ RASPLODNIH SVINJA PO PASMINAMA I PO ŽUPANIJAMA U 2010.

ŽUPANIJA	pasmina	nerasti	nerastići	krmače	nazimice
BRODSKO - POSAVSKA	Veliki jorkšir	0	0	38	0
	Švedski landras	2	0	30	0
	Njemački landras	3	0	48	0
	Pietren	7	0	7	0
	Topigs	0	0	5	0
	Turopoljska	1	0	2	0
	Crna slavonska	17	0	76	0
	Križanci	0	0	33	0
UKUPNO BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA		30	0	239	0
OSJEČKO - BARANJSKA	Veliki jorkšir	1	0	0	0
	Švedski landras	3	0	64	0
	Njemački landras	12	0	75	0
	Pietren	45	0	13	552
	Topigs	23	0	5.511	4.476
	Crna slavonska	23	0	174	0
	PIC	0	0	3.724	1.989
	Križanci	0	0	15	0
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA		107	0	9.576	7.017
POŽEŠKO - SLAVONSKA	Švedski landras	9	11	196	80
	Njemački landras	8	0	30	0
	Pietren	3	0	2	0
	Crna slavonska	15	0	71	0
UKUPNO POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA		35	11	299	80
VIROVITIČKO - PODRAVSKA	Veliki jorkšir	3	0	317	120
	Švedski landras	2	0	40	0
	Njemački landras	2	0	6	0
	Durok	2	0	4	0
	Hypor	18	0	11	78
	Pietren	12	0	8	0
	Topigs	4	0	1.409	459
	Crna slavonska	0	0	20	0
Križanci	0	0	436	180	
UKUPNO VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA		43	0	2.251	837
VUKOVARSKO – SRIJEMSKA	Veliki jorkšir	1	0	121	0
	Švedski landras	0	0	51	0
	Njemački landras	2	0	71	0
	Durok	0	0	2	0
	Hypor	0	0	4	0
	Pietren	12	0	1	0
	Crna slavonska	39	0	395	0
	PIC	0	0	3.721	288
	Križanci	0	0	39	0
UKUPNO VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA		54	0	4.405	288
SVEUKUPNO SLAVONSKE ŽUPANIJE		269	11	16.770	8.222

ZAKLANE SVINJE NA OPG-ima VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE

Broj zaklanih svinja na OPG-ima s područja Županije	
godina	broj svinja
1999.	171.943
2000.	154.068
2001.	143.894
2002.	150.205
2003.	182.494.
2004.	154.952
2005.	124.450
2006.	127.759
2007.	139.417
2008.	105.595
2009.	85.111
2010.	96.169
2010./2009.	+11.058

Podatci o broju zaklanih svinja na OPG-ima s prostora naše Županije prikupljeni su iz izvješća o pojavnosti trihineloze, dakle iz izvješća o broju pregledanih uzoraka zaklanih svinja za vlastite potrebe, te možemo ustvrditi da su pouzdani.

Broj zaklanih svinja u 2009. godini manji je nego ranijih godina, ali se ipak povećao u 2010. godini. To je posljedica općeg poremećaja tržišta na koje su utjecali visok rast cijena stočne hrane i značajno smanjena brojnost svinja uzrokovana svinjskom kugom i interventnim otkupima.

Vremena koja živimo, kada sve veći broj ljudi kupuje svježe meso (i svinjske polovice) u trgovačkim lancima ili izravno od klaonica, neminovno će utjecati na stalno smanjenje broja svinja zaklanih na OPG-u. Na to će utjecati i sve zahtjevnije odredbe o uvjetima i postupcima klanja.

POJAVNOST TRIHINELOZE NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE U 2010. GODINI
I AKTIVNOSTI NJENOGA SUZBIJANJA

Zahvaljujući poduzetim aktivnostima u proteklom razdoblju od strane veterinarske struke, inspeksijske službe i obaveznom pregledu svih zaklanih grla, te neškodljivom uklanjanju konfiskata zaraženih životinja koje već niz godina organizira i sufinancira Vukovarsko-srijemska županija i Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja ova bolest u stalnom značajnom je padu.

U 2010. godini ukupno je pregledano 96.169 uzoraka svinja zaklanih za fizičke osobe, odnosno zaklanih za osobne potrebe. Od toga broja bilo je pozitivno 18 uzoraka u 13 zaraženih dvorišta, odnosno postotak invadiranih u odnosu na pregledane iznosio je 0,019 %. 2010. godine otkrivene su i 3 divlje svinje pozitivne na trihinelu. Dakle, na području Vukovarsko-srijemske županije pozitivno na trihinelu je 21 uzorak svinja, pa postotak invadiranih iznosio 0,022 %. Pojavio se i jedan slučaj zaraze trihinelom u mjestu Gunja (zaražena obitelj s 4 člana). Utvrđeno je da izvor zaraze nije sa područja Županije, nego navodno sa područja BiH.

Tijekom 2010. godine nije bilo aktivnosti otkupa svih živih svinja iz dvorišta u kojima je utvrđena barem jedna trihinelozna svinja jer su vlasnici u dogovoru sa veterinarskom inspeksijskom službom sami proveli potrebne radnje.

RASPROSTRANJENOST TRIHINELOZE SVINJE NA PODRUČJU VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE U 2010.

redni broj	ime vlasnika svinja	roj i kategorija preuzetih svinja	ukupno kg.
1.	Nedeljko Mirić, Ludvinci	1 nerast	300
2.	Radoslav Martinović, Bobota Bogdan Stojnić, Bobota	3 tovljenika	640
3.	Lovačko društvo „Fazan“, Bršadin Milenko Šević, Bršadin	1 nazime, divlje 1 prase, 2 tovljenika	526
4.	Katica Zovkić, Županja	2 krmače	360
5.	Stojan Ostojić, Tovarnik	2 tovljenik	320
6.	Marijan Lazanin, Slakovci	1 krmača	180
7.	Luka Pavlinić, Đurići	1 tovljenik	245
8.	Ilija Kovačić, Otok	1 tovljenik	210
9.	Željko Aleksić, Štitar Mijo Rošić, Štitar	1 krmača 1 krmača	280 250
10.	Vlado Jakšić, Bošnjaci	1 krmača	280
11.	Drago Pavlović, Mohovo	1 tovljenik	150
12.	Zdenko Bistrović, Opatovac	1 krmača, divlja	100
13.	L.D. „Zrinski“, Vukovar	1.krmača, divlja	120
	UKUPNO:	21	9.961

OVČARSTVO

BROJ EVIDENTIRANIH UZGAJATELJA RASPLODNIH GRILA OVACA U 2010., U SLAVONSKIM ŽUPANIJAMA I U RH I UDIO U %

Red broj	županija	Broj uzgajivača	Broj grla (ovce)	Udio broja grla slavonskih županija u ukupnom broju grla u RH u %
1.	Brodsko -posavska	182	7.321	1,38 %
2.	Osječko -baranjska	522	43.753	8,22 %
3.	Požeško –slavonska	386	17.277	3,25 %
4.	Virovitičko –podravska	357	21.154	3,98 %
5.	Vukovarsko - srijemska	243	15.458	2,91 %
UKUPNO SLAVONSKE ŽUPANIJE i udio u RH %		1.690 = (16 %)	104.963 = (20 %)	Ukupno oko 20 %
UKUPNO RH		10.382	531.981	100 %

Od oko 630.000 rasplodnih ovaca u RH za ostvarivanje državnih potpora upisano je ukupno 531.981 grlo (samo stada sa 10 i više odraslih grla), od 10.382 uzgajatelja. U slavonskim županijama imamo evidentirano ukupno 104.963 grla kod 1.690 uzgajatelja, što je vidljivo u gornjoj tablici gdje iščitavamo da je u slavonskim županijama ukupno 16 % uzgajatelja i 20 % ovaca u odnosu na broj istih u RH. Kada usporedimo statističke podatke u protekle dvije godine, primjećujemo smanjenje broja uzgajatelja i smanjenje broja grla ovaca. Kao jedan od razloga ovog smanjenja treba uzeti u obzir i sveopću recesiju koja je uzrokom smanjenja kupovne moći, te opredjeljenja za jeftiniju vrstu mesa ili promjenu načina ishrane.

U priobalnim županijama evidentirano je ukupno 55,66% ovaca od ukupnog broja evidentiranih u RH, što potvrđuje da je na tim prostorima ovčarstvo glavna stočarska proizvodnja. U pasminskom sastavu priobalnih županija dominiraju različite izvorne pasmine ovaca (dalmatinska i lička pramenka, creska ovca, krčka ovca, paška ovca,...), dok u kontinentalnom dijelu RH prevladavaju ovce inozemnih pasmina, a među njima je najzastupljenija njemačka merino ovca.

BROJ UZGOJNO VALJANIH OVACA I NJIHOVIH UZGAJATELJA OD 2006. DO 2010. GODINE U SLAVONSKIM ŽUPANIJAMA I U RH

Red broj	GODINA ŽUPANIJA	2006.		2007.		2008.		2009.		2010.		promjene 2010./2009.	
		broj ovaca	broj uzg.	broj ovaca	broj uzg.	broj ovaca	broj uzg.	broj ovaca	broj uzg.	broj ovaca	broj uzg.	promjena broja ovaca i %	promjena broja uzgajatelja
1.	Brodsko -posavska	395	7	396	11	574	12	602	14	564	14	-38= - 6%	0
2.	Osječko -baranjska	1.800	11	2.408	13	2.910	15	2.556	18	2.902	17	+346= +14%	- 1
3.	Požeško –slavonska	1.101	21	1.145	22	1.145	22	1.283	21	1.407	21	+124= +10%	0
4.	Virovitičko –podravska	2.499	17	2.526	21	3.490	18	3.273	20	3.588	23	+315= +10%	+ 3
5.	Vukovarsko-srijemska	3.908	16	4.321	18	4.682	17	3.220	21	2.337	18	- 883= -27 %	- 3
UKUPNO SLAVONSKE ŽUPANIJE I UDJEL U RH %		9.703 31 %	72 23 %	10.796 32 %	85 24 %	12.801 30 %	84 18 %	10.934 23 %	94 17 %	10.798 23 %	93 16 %	- 136 18% udio u RH	- 1
UKUPNO U RH		31.409	310	34.014	349	43.190	470	48.500	560	47.726	566	-774= -1,6%	+ 6

K O Z A R S T V O

U RH uzgaja se oko 65.000 koza od kojih je u upisnicima evidentirano 49.565 grla kod 1.326 uzgajatelja (stada sa 10 i više koza). U slavonskim županijama evidentirano je 4.546 grla koza kod 185 uzgajatelja.

BROJ EVIDENTIRANIH UZGAJATELJA I BROJ RASPLODNIH GRILA KOZA U 2010. PO ŽUPANIJAMA I U RH I UDJEL U %

red broj	županija	broj uzgajatelja	broj grla (koze)	udio broja grla ovih županija u ukupnom broju grla u RH, u %
1.	Brodsko -posavska	16	420	0,85
2.	Osječko -baranjska	55	1.346	2,72
3.	Požeško –slavonska	32	859	1,73
4.	Virovitičko –podravska	55	1.319	2,66
5.	Vukovarsko - srijemska	27	602	1,21
UKUPNO OVE ŽUPANIJE i udio u RH %		185 = 14 %	4.546 = 9 %	= 9 %
UKUPNO RH		1.326	49.565	100 %

Iz gornje tablice iščitavamo da je u slavonskim županijama ukupno 14 % uzgajatelja i 9 % koza u odnosu na broj istih u RH. Kada usporedimo statističke podatke za ove županije u protekle dvije godine, primjećujemo smanjenje broja uzgajatelja i smanjenje broja koza. Kao jedan od razloga ovog smanjenja treba uzeti u obzir da je malo mljekara koje otkupljuju kozje mlijeko, a izgradnja obiteljskih mini-mljekara i sirana još uvijek je mala, no razlog je i smanjenje kupovne moći pojedinaca te opredjeljenja za jeftiniju prehranu ili promjenu načina ishrane.

Kad promatramo samo uzgojno valjane koze (23 % od svih upisanih koza u RH), za razliku od ovčarstva koje je razvijenije u priobalnim županijama, u kozarstvu su to Varaždinska i Međimurska županija sa ukupno 6.775 grla ili 60 % uzgojno valjanih koza od ukupnog broja istih u RH (11.286 grla), a glavni razlog je što mljekara Vindija već dugi niz godina organizirano uvozila rasplodne koze iz Europskih zemalja i zatim od svojih kooperanata redovito otkupljivala kozje mlijeko, što je glavna pretpostavka za razvoj kozarstva u ovom području RH.

BROJ UZGOJNO VALJANIH KOZA I NJIHOVIH UZGAJATELJA OD 2006. DO 2010. GODINE U OVIM ŽUPANIJAMA I U RH

Red broj	GODINA ŽUPANIJA	2006.		2007.		2008.		2009.		2010.		promjene 2010.-2009.	
		broj koza	broj uzg.	broj koza	broj uzg.	broj koza	broj uzg.	broj koza	broj uzg.	broj koza	broj uzg.	promj. broj koza i %	promj. broj uzg.
1.	Brodsko -posavska	33	1	51	1	34	1	17	1	0	0	-17	-1
2.	Osječko -baranjska	468	9	607	11	504	10	527	12	408	12	-119= -23%	0
3.	Požeško –slavonska	112	2	90	2	125	2	258	5	193	5	-65= -25%	0
4.	Virovitičko –podravska	183	4	36	1	34	2	67	1	52	1	-15= -22%	0
5.	Vukovarsko-srijemska	96	2	54	1	61	2	48	2	30	2	-18= -38%	0
UKUPNO SLAVONSKE ŽUPANIJE I UDJEL U RH %		892 8 %	18 9%	838 8%	16 9%	758 6,4%	17 9%	917 8%	21 11%	683 6%	20 10%	-234 53% udio u RH	-1
UKUPNO RH		10.975	204	10.575	185	11.828	190	11.731	198	11.286	196	-445	-2

P E R A D A R S T V O

Podatke o peradarskim famama možete naći kod izvješća o pojavnosti ptičje gripe, a ovdje iznosimo samo one podatke koji govore o uzgojno-seleksijskom radu kod zaštićenih pasmina domaćih životinja koji provodi HPA tj. bivši HSC.

KOKOŠ HRVATICA

U RH u 2010. godini ukupno je evidentirano 532 kokoši i 59 pijetlova kokoši Hrvatice od čega je 217 kokoši i 24 pijetla evidentirano u slavonskim županijama što čini 41 % ukupnog broja evidentiranih kokoši i pijetlova ove pasmine u RH. Brojnost ove pasmine je zanemariva pa i podatci po županijama nemaju nikakovo posebno obilježje, te ih stoga i ne iznosimo.

Dakle, potencijal ove pasmine još nije prepoznat, no usprkos tome broj kokoši i pijetlova ove pasmine u RH, stalno se povećava (2006. evidentirano je 361 kokoš i 35 pijetlova, a 2010. evidentirano je 532 kokoši i 59 pijetlova).

P Č E L A R S T V O

U pčelarstvu se u službenim evidencijama HPA evidentira broj pčelinji zajednica i broj pčelara, što je vidljivo u slijedećoj tablici za 2010. godinu

BROJ PČELINJI ZAJEDNICA I BROJ PČELARA U RAZDOBLJU 2006. – 2010. GODINA

Red broj	GODINA ŽUPANIJA	2006.		2007.		2008.		2009.		2010.		Promjene 2010.-2009.	
		Broj zajednica	Broj pčelara	Broj zajednica	Broj pčelara	Broj zajednica	Broj pčelara	Broj zajednica	Broj pčelara	Broj zajednica	Broj pčelara	Promj. broj zajed. i %	Promj broja pčelar
1.	Brodsko -posavska	9.149	92	12.802	144	12.925	152	13.203	152	13.406	149	+203	-3
2.	Osječko -baranjska	23.717	243	29.557	303	28.552	314	28.387	306	26.954	289	-1.433	-17
3.	Požeško –slavonska	8.073	92	9.436	109	9.478	112	9.972	117	10.395	116	+423	-1
4.	Virovitičko –podravska	16.880	143	20.094	169	19.888	171	20.086	165	21.762	168	+1.676	+3
5.	Vukovarsko-srijemska	10.321	125	11.873	137	11.367	139	10.851	123	10.575	118	-276	-5
UKUPNO SLAVONSKE ŽUPANIJE I UDIO U RH %		68.140 27%	695 26%	83.762 27%	862 26%	82.210 27%	888 25%	82.499 27%	863 25%	83.092 27%	840 25%	+593 udio od +10%	-23
Ukupno u RH		255.276	2.664	313.978	3.390	310.113	3.515	300.053	3.395	305.817	3.417	+5.764	+22

U gornjoj tablici vidljivo je da je u slavonskim županijama 27 % pčelinji zajednica od ukupnog broja istih u RH i da njih posjeduje 25 % pčelara od ukupnog broja pčelara u RH.

K O N J O G O J S T V O

Ukupan broj prijavljenih vlasnika i uzgajatelja u Središnjem registru kopitara Republike Hrvatske kojeg vodi Hrvatski centar za konjogojstvo, od njegovog utemeljenja do 31.12.2010. godine iznosi 7.065 uzgajatelja. U 2010. godini prijavljena su 592 nova uzgajatelja i vlasnika konja.

1.3. BROJ UZGAJATELJA I BROJ KOPITARA U 2010. GODINI U RH I U OVIM ŽUPANIJAMA

Red broj	ŽUPANIJA	brojnost svih aktivnih uzgajivača kopitara u ovim županijama				Broj svih kopitara u ovim županijama		
		novi uzgajatelji evidentirani u 2010. godini	uzgajatelji konja	uzgajatelji magaraca	uzgajatelji svih kopitara	broj konja pod selekcijom	broj magaraca	ukupno kopitara
3.	Brodsko-posavska	39	241	10	251	1.160	60	1.220
4.	Osječko-baranjska	55	380	4	384	1.565	10	1.575
2.	Požeško-slavonska	24	95	9	104	381	32	413
1.	Virovitičko-podravska	42	143	9	152	645	35	680
5.	Vukovarsko-srijemska	57	293	10	303	871	38	909

Na prostoru slavonskih županija ukupne aktivnosti svih sudionika, od konjogojaca pa do onih koji ih podupiru, za posljedicu imaju sve veći broj vlasnika konja, sve veći broj uzgojno vrijednih grla, i na koncu sve češću uporabu konja u raznim prigodama.

BROJNO STANJE PO PASMINAMA I UZGOJNIM TIPOVIMA KONJA,
BROJ MAGARACA I UZGAJATELJA U RH I PODRUČJU SLAVONSKIH ŽUPANIJA

RH/ ŽUPANIJA		RH		Brodsko - posavska		Osječko - baranjska		Požeško - slavonska		Virovitičko - podravska		Vukovarsko - srijemska	
Red broj	pasmina/ /uzgojni tip/ ostalo	grla	uzgajate.	grla	uzgajate.	grla	uzgajate.	grla	uzgajate.	grla	uzgajate.	grla	uzgajate.
PASMINE													
1.	Ahaltekinac	30	6	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2.	Am. Quarter	57	14	-	-	-	-	-	-	39	3	-	-
3.	Appalooso	22	8	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-
4.	Angloarap	23	17	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-
5.	Arapski punokrvnjak	82	30	-	-	22	4	7	3	19	5	1	1
6.	Arapski konj	433	127	7	4	65	8	4	4	58	22	19	3
7.	Araber	71	30	1	1	30	6	-	-	17	9	6	3
8.	Engleski punokrvnjak	394	134	2	1	1	1	3	2	10	6	6	3
9.	Frizijac	15	10	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
10.	Haflinger	100	49	2	2	7	3	7	4	1	1	5	3
11.	Hanoveranac	40	31	1	1	4	3	-	-	-	-	-	-
12.	Holstein	160	76	-	-	7	4	-	-	-	-	-	-
13.	Hrvatski hladnokrvnjak	6.304	945	461	87	381	68	54	26	206	47	10	7
14.	Hrvatski posavac	4.909	557	124	15	13	4	29	15	3	2	15	9
15.	Hrv. kasač	381	122	1	1	48	22	32	3	3	1	1	1
16.	Mađ. kasač	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
17.	Niz. kasač	3	3	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-
18.	Njem. kasač	11	6	-	-	2	2	6	1	-	-	-	-
19.	Srpski kasač	5	3	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
20.	LIPICANAC A knjiga	1.548	449	365	89	468 ĐAK=170	117	98 LIP=55	17	8	6	331	116
	B knjiga	116	75	21	8	14	11	1	1	1	1	54	37
21.	Međimurski	57	29	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-
22.	Nonius	8	2	-	-	6	1	-	-	-	-	2	1

23.	Oldenburg	15	11	-	-	2	2	2	2	1	1	-	-
24.	Paint	47	10	-	-	-	-	35	2	-	-	-	-
25.	Peršeron	3	3	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
26.	Poni	799	245	47	12	82	13	18	7	57	12	81	28
27.	Šagija arap	17	6	-	-	-	-	-	-	13	3	2	1
28.	Trakener	139	50	11	2	6	3	1	1	-	-	5	1
29.	Vestfalac	8	8	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
UZGOJNI TIPOVI													
30.	Hrvatski jahaći poni	118	42	-	-	-	-	2	1	2	2	5	2
31.	Hrvatski športski konj	370	158	2	2	43	15	3	2	29	10	18	11
32.	Hrvatski toplokrvnjak	622	335	8	6	47	32	22	8	34	18	21	15
33.	KWPN	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
34.	Mađ.arski hladnokrvnjak	7	3	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-
35.	Mađarski toplokrvnjak	54	37	-	-	2	2	-	-	5	3	-	-
36.	Njemački jahaći konj	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
37.	Zweibrücker	3	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
OSTALO													
38.	Križanci	526	239	14	7	23	16	13	10	25	14	51	29
39.	Toplokrvnjaci	1.639	778	93	44	276	134	72	24	75	41	239	138
MAGARCI													
40.	Magarci	2.486	807	60	10	10	4	32	9	35	9	38	10
ZEBRE													
41.	Zebra	3	1	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
UKUPNO		21.792	6.220	1.220	292	1.579	487	448	147	646	217	910	419
UKUPNO SLAVONSKE ŽUPANIJE I UDJEL U RH %		4.803 = 22 %	1.562 = 25 %	Ukupno 1.562 uzgajatelja u ovim županijama ili 25 % od svih u RH, uzgaja ukupno 4.803 grla kopitara što čini 22 % od ukupnog broja kopitara u RH.									

STOČARSTVO, EU PROJEKTI I POSTIZANJE EU STANDARDA

Za ovu prigodu izvješćujem Vas o APCP projektu

Svjetska Banka odobrila je 2008. godine Republici Hrvatskoj darovnicu Globalnog fonda za okoliš (GEF) pod nazivom "Projekt kontrole onečišćenja u poljoprivredi" ili APCP (Agriculture Pollution Control Project) u visini od 5 milijuna \$. Projekt se temeljem sudioništva u pripremanju i kandidiranju na raspisani natječaj provodi i na Vukovarsko-srijemskoj županiji. Sredstva se dodjeljuju za izgradnju ili rekonstrukciju deponija stajskog gnoja i opremu za iznojavanje. Natječaj je objavljen 25. veljače 2010. godine, i trajao je do 25. lipnja 2011. Ured za poljoprivredu VSŽ aktivno se uključio već u samoj pripremi projekta 2007. g.

Globalni cilj APCP-a:

- zaštita Dunavskog sliva i Crnog mora od onečišćenja koje potječe iz poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj.

Nacionalni (razvojni) cilj APCP-a:

- poticanje i provedba prihvatljive poljoprivredne prakse u skladu sa suvremenim standardima i mjerama. Većina tih mjera određena je sustavom uredbi i smjernica proizašlih iz Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) Europske Unije - tzv. višestruka sukladnost ili Cross-compliance. U suvremenoj proizvodnji primjena „dobre poljoprivredne prakse“ ne znači samo brigu o okolišu. Dobra praksa obuhvaća i bolje planiranje, precizniju primjenu gnojiva i zaštitnih sredstava, održavanje boljeg proizvodnog stanja tla, odgovorno i propisano držanje životinja i sl., a sukladno tome kvalitetniju i bolju dugoročnu isplativost proizvodnje

Projekt se temelji na nekoliko skupina aktivnosti:

1) Smanjenje točkastih izvora onečišćenja hranjivima: najvažniji dio ove komponente je investicijski fond u iznosu od 14.231.000,00 kn. koji je na raspolaganju poljoprivrednicima u tri projektne županije za obnovu i usklađivanje proizvodnih objekata s Uredbom o nitratima EU.

2) Promocija i razvoj mjera Dobre poljoprivredne prakse: ova komponenta obuhvaća: predavanja, seminare, dane polja, zasijavanje demonstracijskih površina DPP, suradnju sa poljoprivrednim fakultetima na provedbi primijenjenih istraživanja, suradnju sa lokalnom zajednicom, školama i ostalim javnim ustanovama na popularizaciji prihvatljivih tehnika u poljoprivrednoj proizvodnji.

3) Program podizanja javne svijesti: kroz sve vidove komunikacije - Internet, televiziju, publikacije, nastupe i edukativni materijal projekt će prenositi stečena iskustva u promociji i provedbi postupaka zaštite okoliša u poljoprivrednoj proizvodnji. Time se utječe na širok krug zainteresiranih, prvenstveno nositelje poljoprivredne proizvodnje, ali i sve ostale građane koji su dionici proračunskih izdvajanja za poljoprivredu i za koje je također važno da budu informirani o procesima kroz koje prolaze poljoprivrednici.

Za provedbu projekta ustrojena je Jedinica unutar MPRRR-a. Institucije partneri na koje se projekt oslanja su Hrvatska poljoprivredna komora (HPK), Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu u ruralnom razvoju (APRRR) te Hrvatske vode.

Ukupno je na VSŽ poslano 17 prijava na natječaj. Do sada je odobreno ukupno 9 prijava, ostale su prošle kontrolu kompletnosti, te se sada nalaze u postupku kontrole prihvatljivosti u APPRRR. Ukupan dosad odobreni iznos potpora iz APCP fonda na našoj županiji iznosi 2 milijuna i 821 tisuću Kn, a ukupan traženi iznos potpore je 5.600.000 kn. Planirano je da se do kraja godine isplate sva ugovorena sredstva.

Sufinanciranje pokrovnih usjeva kao jedne od mjera dobre poljoprivredne prakse

Za 29 korisnika na VSŽ odobrena su bespovratna sredstva APCP fonda i to za 345 ha, a ukupan iznos potpore je 307 tisuća kuna u prvoj sezoni. Usjevi su pretežno uljana repica, zatim uljana rotkva za zelenu gnojidbu kod korisnika isključivo ratarske proizvodnje, a talijanski ljulj, sudanska trava i stočni grašak za hranidbu i zelenu gnojidbu kod korisnika sa stočarskom proizvodnjom.

Dodatna aktivnost koja je rađena u okviru projekta je besplatna analiza bunarske vode na nitrata. Od veljače do današnjih dana analizirano je više od 900 uzoraka bunarske vode. Ovdje su aktivno surađivale JLS, i udruge, a najaktivnija je bila „Glasom potrošača“.

KORISNICI APCP PROJEKTA NA VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

Naravno, uspješno su mogli kandidirati samo oni s legalnim farmama. To je i njima i svima nama koji smo im pomagali bilo novo vrlo korisno iskustvo u spoznaji razine problema u kojima se nalazimo, ali i za koje pronalazimo rješenja. Svi oni koji nisu odmah mogli financirati troškove legalizacije imali su mogućnost koristiti kredit uz 3,5 %-tnu kamatu putem kreditne linije koju je osigurala VSŽ. Na koncu zaključujem: svaki pojedinac uložio je u „legalizaciju“ svoje farme od 20.000 pa do 70.000 kuna ovisno o potrebnim aktivnostima, a ostvarena potpora kreće se od 108.000 pa do 450.000 kuna.

ime i prezime korisnika sredstava po APCP projektu	mjesto
Tomislav Matijašević	Bogdanovci
Aleksandar Gašparić	Tovarnik
Milenko Bajić	Negoslavci
Zdenko Živković	Štitar
Marijan Jurić	Đurići
Damir Horvat	Đurići
Mario Ivanković	Soljani
Vladimir Mitrović	Berak
Ivo Stojanović	Babina Greda
Branko Garvanović	Đeletovci
Vers d.o.o.	Tordinci
Landia d.o.o.	Tordinci
Žarko Kosić	Borovo
Mijo Rajić	Komletinci
Čedo Veselinović	Negoslavci
Krešimir Čorić	Ilok

SAŽETAK O APCP PROJEKTU NA RAZINI TRIJU PROJEKTNIH ŽUPANIJA (konac rujna 2011.)

- 47 prijava, 31 projekt ugovoren i u gradnji, 66% investicijskih sredstava ugovoreno, a 16 prijava je u obradi
- ugovoreno 87 korisnika sa ukupno 700 ha polja za promociju "DPP" u ratarstvu
- započela primijenjena istraživanja sa Zagrebačkim i Osječkim agronomskim fakultetom
- započelo istraživanje o kvaliteti procjednih voda - postavljeni podzemni uređaji
- distribuirano 85.000 brošura "Dobre poljoprivredne prakse"
- proizvedeno 20 vrsta edukativnih i promotivnih materijala -ukupno 82.000 kom.
- provedeno više od 300 prezentacija -predavanja, radionica i nastupa u medijima
- provedena 2 opsežna anketiranja proizvođača, u pripremi treće
- razvijena suradnja sa lokalnom zajednicom u provedbi edukacije i informiranja
- pokrenuta suradnja sa lokalnom zajednicom u rješavanju problema peradara u VŽ
- dogovorena suradnja u edukaciji o OIE s Energetskim Institutom „Hrvoje Požar“
- u tijeku testiranje bunarske vode u projektnim županijama
- započela suradnja sa Poljoprivredno-šumarskom školom u Vinkovcima, Vinici i Đakovu

POJAVNOST ZARAZIH I NAMETNIČKIH BOLESTI NA PODRUČJU VUKOVARSKO SRIJEMSKJE ŽUPANIJE, I PROVEDBA NAREĐENIH MJERA I PROGRAMA U PROVEDBI SUZBIJANJA I SPRJEČAVANJA POJAVA ZARAZNIH I NAMETNIČKIH BOLESTI

Najznačajnije zarazne i nametničke bolesti koje mogu izazvati velike ekonomske štete ili mogu uz ekonomske štete uzrokovati bolesti životinja i ljudi (zoonoze) su:

1. Klasična svinjska kuga,
2. Trihinelozna (zoonoza),
3. Goveđa spongiformna encefalopatija, GSE ili „kravlje ludilo“ (oboljevaju i ljudi koji konzumiraju meso i druge jestive dijelove oboljelih životinja),
4. Influenca ptica ili „ptičja gripa“ (virus zajednički za životinje i ljude).

Sve navedene bolesti se suzbijaju sukladno Naredbi o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju propisanom za svaku godinu od MPRRR Uprave za veterinarstvo ili posebnom Naredbom za suzbijanje pojedine bolesti od koje prijete opasnost izbivanja zbog nemogućnosti sigurnoga dokazivanja da uzročnik bolesti nije prisutan i da ne cirkulira kod domaćih ili divljih životinja, i Programima pretraživanja izrađenih u svrhu ranog otkrivanja i pojavnosti određenih zaraznih bolesti za područje cijele Republike Hrvatske, propisanih također od MPRRR-Uprave za veterinarstvo. Ranije je dano izvješće o trihinelozu, a sada slijede o ostale tri bolesti.

KLASIČNA SVINJSKA KUGA

Klasična svinjska kuga (KSK) je bolest domaćih i divljih svinja.

Ne tako davno 2006. i 2007. godine je na području naše županije zabilježena epidemija kod domaćih svinja, a 2008. godine pojavila se i kod divljih svinja na području šuma Spačvanskog bazena.

To je bolest isključivo svinja i kada se pojavi izaziva velike ekonomske štete na gospodarstvima koje drže svinje u regiji gdje se pojavi, pa i šire.

U divljih svinja se ne može niti danas stopostotnom sigurnošću isključiti da virus ne cirkulira među divljim svinjama na području šuma Spačvanskog bazena pa čak i na području cijele županije (virus kod divljih svinja dokazan u veljači 2008., a posljednja serološki pozitivna potvrđena u prosincu 2010.) .

U Republici Hrvatskoj se provodilo zaštitno cijepljenje domaćih svinja protiv svinjske kuge do 1. siječnja 2005. godine. Od tada se više ne provodi mjera zaštitnog cijepljenja svinja protiv svinjske kuge.

Prva veća epidemija na području naše županije je bila 2006. godine, a pojavila se na području Borova Sela, gdje je bilo i najviše zabilježenih slučajeva izbivanja ove bolesti, te u naseljima Trpinja, Lovas, Lipovača. Druga veća epidemija je bila 2007. godine, a zahvatila je naselja Otok, Komletince, Privlaku, Podgrađe, Apševce i Retkovce. Možemo reći da se u obadva slučaja kod izbivanja bolesti pristupilo njenom suzbijanju i iskorjenjivanju vrlo savjesno i temeljito, da su uz veterinarsku službu (MPRRR Uprave za veterinarstvo, svih veterinarskih organizacija s područja naše županije) koja je i po Zakonu nositelj toga posla bile uključene jedinice lokanih samouprava sa svojim komunalnim i drugim službama, Županija Vukovarsko-srijemska i MUP. Uz sve poteškoće koje su se javljale u početku kod izbivanja bolesti, nepripremljenost na njenu pojavu, kao i njeno izbivanje, postavljanje sumnje i potvrde bolesti, jer je više od 50 godina provedeno njeno suzbijanje preventivnim cijepljenjem i pojava bolesti KSK je bila sporadična. Velika većina stručnog osoblja se do tada nikada u praksi nije susrela s tom bolesti. Držatelji svinja koji se također nisu susretali s tom bolešću nisu bili svjesni da na svom gospodarstvu moraju uspostaviti biosigurnosne mjere kako bi spriječili i otklonili i najmanju mogućnost da virus uđe u njihovo gospodarstvo, jer su svinje su do prestanka cijepljenja bile u stalnom imunitetnom stanju. Usprkos svemu, veterinarska služba s svim ostalima pratećim službama, kod izbivanja bolesti je djelovala stručno i savjesno, suzbijala bolest na osnovu stručnog znanja o suzbijanju KSK, uz poštovanje propisanih pravilnika vezanih za suzbijanje i dijagnosticiranje KSK. A i većina posjednika svinja je vrlo brzo shvatila da savjeti struke, i provođenje biosigurnosnih mjera su glavni čimbenik sprječavanja unosa virusa KSK na njihovo gospodarstvo.

Obje epidemije su od dana izbivanja, to jest od dana potvrde bolesti suzbijene u roku od 6 mjeseci, a od 9 mjeseca 2007. godine na području naše županije nije bilo izbivanja i pojave KSK u domaćih svinja.

Mjere koje su se provodile, a provode se i danas u svrhu sprječavanja KSK na području naše županije su

- a) redovne edukacije posjednika svinja vezano za KSK i provedbe biosigurnosnih mjera, koje se održavaju u organizaciji MPRRR Uprave za veterinarstvo, MPRRR Uprave za veterinarske inspekcije i Upravnog odjela za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj županije Vukovarsko-srijemske (svake godine najmanje 2 puta, počevši od 2007. godine).
- b) Provodi se Program nadziranja klasične svinjske kuge u domaćih svinja u 2008., 2009., 2010. i 2011. godini, u kojem su obuhvaćena pojedina gospodarstva u Županiji i sva gospodarstva u slijedećim naseljima: Vrbanja, Lipovac, Soljani, Nijemci, Strošinci, Donje Novo Selo, Bošnjaci, Tovarnik, Otok, Borovo, Komletinci, Bobota, Privlaka, Bršadin, Gradište Trpinja, Županja, Bogdanovci, Rajevo Selo, Pačetin, Drenovci, Opatovac, Gunja, Šarengrad, Posavski Podgajci, Bapska, Đurići, Mohovo, Račinovci, Lipovača, Podgrađe, Marinci.
- c) Na snazi je i Naredba o mjerama za sprječavanje pojave i širenja klasične svinjske kuge za cijelu RH kojom se također propisane mjere radi sprječavanja pojave i širenja klasične svinjske kuge.

GOVEDA SPONGIFORMNA ENCEFALOPATIJA, GSE („KRAVLJE LUDILO“)

Njeno suzbijanje i iskorjenjivanje je propisano Naredbi o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju propisanom za svaku godinu od MPRRR Uprave za veterinarstvo (više od 10 godina).

Na govedu spongiformnu encefalopatiju (GSE) moraju biti pretražena:

1. sva goveda starija od 24 mjeseca:
  - a. koja su zaklana iz nužde odnosno upućena na prisilno (hitno) klanje od strane veterinara nakon nesreće ili zbog ozbiljnih fizioloških ili funkcionalnih poremećaja, uključujući poremećaje središnjeg živčanog sustava;
  - b. koja, prije klanja, pokazuju kliničke znakove zarazne bolesti ili znakove na temelju kojih se može posumnjati da su zaražene ili pokazuju fiziološke ili funkcionalne poremećaje, uključujući poremećaje središnjeg živčanog sustava;
2. sva goveda starija od 30 mjeseci:
  - a. pri redovnom klanju za ljudsku prehranu;
  - b. koja su zaklana u okviru programa iskorjenjivanja bolesti, a ne pokazuju kliničke znakove bolesti
3. sva goveda starija od 24 mjeseca koja nisu zaklana za ljudsku prehranu (uginula stoka, engl. fallen stock), nego su:
  - a. uginula ili usmrćena na gospodarstvu, osim goveda usmrćenih u okviru suzbijanja epidemije odnosno iskorjenjivanja bolesti;
  - b. uginula ili usmrćena tijekom prijevoza ili u klaonici.

Sva goveda s područja Vukovarsko –srijemske županije pregledana na GSE od kako je to propisano naredbom polučila su negativan rezultat na GSE.

INFLUENCA PTICA („PTIČJA GRIPA“)

Njeno suzbijanje i iskorjenjivanje je propisano Naredbom o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju propisanom za svaku godinu od MPRRR Uprave za veterinarstvo.

Radi ranog otkrivanja dokaza nazočnosti virusa influence ptica u peradi određuje se provedba Programa pretraživanja influence ptica.

Na našoj županiji su u programu pretraživanja influence ptica registrirane farme koka nesilica i tovne peradi (ukupno 11) koja svoje proizvode stavljaju u javnu potrošnju i perad u ekstezivnim uzgojima u naseljima (ukupno 6) gdje je veća mogućnost zadržavanja migracijskih divljih ptica u preletu preko naše županije.

U posljednje tri godine u programu pretraživanja influence ptica su slijedeće farme:

I. Proizvodnja lake linije (konzumne nesilice - Layers), mala gospodarstva do 10.000 jedinki

1. 3HR0002 O.G. Močić, Dobovo 17 Županja, Vukovarsko srijemska,
2. 3HR0003 Izvor (Ivan Parat), Blace 18 Rokovci, Vukovarsko srijemska,
3. 3HR0026 Peradarnik Gunja, Tunje Pejića 51 Gunja, Vukovarsko srijemska,
4. 3HR0043 PG Katica Barković, Vijeće Europe 108 Vukovar, Vukovarsko srijemska,

5. 3HR0053 Obrt za proizvodnju jaja, Vladimira Gortana 108 b Vinkovci, Vukovarsko srijemska
6. 3HR0077 Sinapis alba d.o.o., Josipa Kozarca 122 a Vinkovci, Vukovarsko srijemska
7. 3HR0102 Delminium d.o.o., Đakovačka 50 Stari Mikanovci, Vukovarsko srijemska
8. 3HR0136 T.O. Jovo Školjić, Patkovićeve 109 Bobota, Vukovarsko srijemska

II. Proizvodnja lake linije (konzumne nesilice - *Layers*), velike farme s više od 10.000 jedinki

1. 3HR0005 Petričević d.o.o, Stari Mikanovci, Vukovarsko srijemska,

III. Proizvodnja (roditelji) teške linije (*Broiler Breeding flocks*)

1. Vuković Mirko, K-ARGUS, Braće Radića 114 Babina Greda, Vukovarsko-srijemska
2. Stanko Marinković, Matije Gupca 6 Slakovci, Vukovarsko-srijemska

Popis naselja koja su u posljednje tri godine u programu pretraživanja influence ptica:

1. Mohovo,
2. Opatovac,
3. Bapska,
4. Petrovci,
5. Mikluševci,
6. Pačetin

Na svim navedenim farmama i u svim naseljima je provedeno pretraživanje, uzorkovanje peradi na influencu ptica u 2009. i 2010. i svi dobiveni rezultati su negativni. Za 2011. godinu je Program pretraživanja influence ptica u tijeku i do sada je u dva naselja, i to u Opatovcu i Bapskoj u po jednom dvorištu (dakle, ukupno u dva dvorišta) utvrđeni seropozitivni slučajevi. U tim naseljima se provode pojačane mjere uzorkovanja dijagnostičkih pretraga i mjera za suzbijanje i iskorjenjivanje influence ptica.